

O LOCUINȚĂ MEDIEVALĂ DIN SECOLUL XVI DESCOPERITĂ LA ORAȘUL DE FLOCI

Raport preliminar

Locuința care face obiectul prezentei comunicări a fost descoperită și cercetată aproape integral în cursul campaniei arheologice din anul 1978. Ea a fost surprinsă inițial în Secțiunea (S.) XXII, situată la nord de șoseaua națională București—Constanța, în curtea fermei de păsări a C.A.P. Giurgeni. Deoarece am avut de-a face cu o locuință mai bine păstrată, resturile construcției nefiind deranjate de intervenții ulterioare, am căutat să o dezvelim în întregime. În acest scop au fost practicate trei casete laterale.

Resturile podelei se aflau la adâncimea de 0,70—1,00 m, fiind acoperite întâi cu un strat gros de dărîmături (chirpic, birne arse), peste care era așternut un strat de pămînt galben în scopul nivelării terenului. Locuința era orientată în lungime aproximativ N-S, cu o ușoară deviere a axului spre NV-SE; era de formă trapezoidală, cu următoarele dimensiuni la interior: peretele de E=5,95 m; peretele S=4,38 m; peretele V=5,89 m și peretele N=3,73 m, ocupînd o suprafață de circa 25 m². Este vorba de o construcție din chirpic, așezată pe tălpi din birne de lemn a căror lățime, după amprenta păstrată, era de circa 20 cm; acoperișul era probabil din material lemnos (șiță), întrucît nu s-au găsit țigle, și cădea probabil în patru ape. În interiorul locuinței nu s-au găsit urmele unor pereți despăr-

țitori, dar repartiția inventarului indică existența unor spații diferențiate ca funcționalitate. Astfel, în jumătatea sudică a încăperii nu au apărut decît foarte rar resturi ceramice; acestea erau însă foarte numeroase în partea de nord care servea, probabil, ca bucătărie de iarnă. În apropierea laturii de vest a locuinței au apărut resturi carbonizate — arse în situ — ale unor birne de lemn, probabil provenind de la grinzile acoperișului sau de la ușă. În dreptul pereților de sud și de est au apărut gropi de pari rectangulare, cu latura de 15—20 cm, susținînd probabil o instalație de lemn suspendată. Podeaua locuinței era bine lutuită. Către mijlocul încăperii am găsit resturile unei vetre, iar în colțul de nord-est o cantitate mai mare de cenușă. O groapă mică, plină cu cenușă, moloz și cărbune a fost găsită la exteriorul aceluiași colț de încăpere pe latura de nord (gr. 8).

Pe mijlocul laturii de nord a locuinței, în interiorul unei încăperi-anexe, tot din chirpic dar fără urmele tălpii de lemn, a apărut groapa de provizii apoi menajeră a locuinței (gr. 7). Groapa era de formă perfect cilindrică, cu diametrul de 1,75 m și adâncimea de 0,50 m. Din interiorul ei s-au scos bucăți de chirpic, cenușă, lemn ars, fragmente ceramice smălțuite și nesmălțuite, cîteva oase de oaie, pasăre și pește, un fragment din tablă de bronz și cîteva obiec-

te nedefinite din fier. Podeaua încăperii anexe a fost refăcută, aplicându-se o nouă lutuială peste cea veche. Pe marginea gropii menajere, în partea opusă peretelui de nord al încăperii principale a apărut o vatră bine păstrată, înconjurată de dărîmături — probabil de la un cuptor. În partea de vest, peretele încăperii anexe este străpuns de o groapă mai tîrzie, din sec. XVII (gr. 6). Alte două gropi (gr. 4 și 5), provenind de la o locuință din sec. XVII taie peretele vestic al încăperii principale. Peste groapa 5 s-au găsit resturile unui cuptor din aceeași perioadă.

Pe mijlocul laturii de sud — la exteriorul încăperii principale, a apărut o podină de lut galben de formă rectangulară, cu dimensiunile de $2 \times 1,50$ m poate de la un cerdac. Menționăm că nivelul acestei podine nu era mai înalt decît al podelei și nici nu s-au găsit urmele unor pari de susținere.

Inventarul locuinței este destul de variat. În încăperea principală au apărut numeroase fragmente ceramice nesmălțuite, provenind de la oale cu gura largă teșită și de la oale cu o toartă de tradiție mai veche (sec. XIV—XV). Ceramică smălțuită a apărut foarte puțină; unele fragmente sînt întregibile și provin de la un ulcior spart in situ, piriform, cu gura în formă de pîlnie și cu o toartă. La exterior este smălțuit policrom, cu benzi orizontale verzi și brune pe fond alb-gălbui. Alte fragmente ceramice smălțuite nu se întregesc. Au mai apărut și cîteva obiecte mărunte din fier și bronz și o monedă mică de argint turcească, neidentificată pînă în prezent. În încăperea anexă și mai ales în groapa de provizii fragmentele ceramice smălțuite sînt mai numeroa-

se. Se mai cuvine amintit faptul că, resturile locuinței sînt suprapuse în partea de vest de urme de locuire de la sfîrșitul sec. XVI și începutul sec. XVII, în timp ce la sud-est de locuință, la $-1,25$ m de la nivelul actual au apărut urmele unei locuințe (?) din sec. XV (după cum o indică ceramica). Sub podeaua locuinței noastre, după cum a rezultat dintr-un mic sondaj practicat într-o albiere a podelei, cu 30 cm mai jos am găsit dărîmături de la o altă locuință și o groapă cu material ceramic databil la sfîrșitul sec. XIV și în sec. XV: oale cu o toartă, ulcioare cu pereții lustruiți și o monedă mică turcească de argint. Toate aceste date preliminare ne ajută să datăm locuința cercetată de noi în prima jumătate a sec. XVI. Pînă la prelucrarea materialului recoltat nu putem face precizări mai strînse în această privință. Observațiile destul de amănunțite făcute asupra locuinței noastre au fost posibile datorită unui complex de împrejurări favorabile. Incendiul care a distrus-o înainte ca locuitorii ei să-și poată evacua avutul a păstrat pe loc o mare parte a inventarului locuinței, precum și podeaua, acoperită cu un strat gros de cenușă; de asemenea erau bine păstrate amprentele tălpii de lemn a locuinței. Cei care s-au așezat ulterior în acest loc nu au îndepărtat dărîmăturile ci le-au acoperit cu un strat gros de lut galben. În suprafața cercetată de noi nu au apărut urmele unor locuințe mai recente ci doar ale unor anexe de locuințe, deci fără urme de birne sau de temelie.

După restaurarea materialelor arheologice din locuință va fi posibilă coroborarea datelor obținute în teren cu materialul recoltat, ceea ce ne va furniza un spor de

informație pentru cunoașterea complexelor de locuire medievale de la Orașul de Floci. Încă de pe acum putem afirma că locuința cercetată de noi este similară altor locuințe din acest oraș, cercetate de colegii de la Muzeul de istorie al R.S.R. și datînd aproximativ din aceeași perioadă. Ea aparținea probabil unei familii mai înstărite de orașeni, fapt dovedit atît de dimensiunile mari ale locuinței cît și de bogăția inventarului.

Epuizarea fondurilor de săpătură nu a permis cercetarea în acest an a încăperii anexă și nici a complexelor de locuire de sub nivelul încăperii principale a locuinței. Cu toate acestea, datele obținute le considerăm de o importanță particulară, ceea ce ne-a făcut să redactăm un prim raport în scopul introducerii lor cît mai rapide în circuitul științific.